

L'extravagància política

No sé si el lector coincidirà en la meva apreciació, però m'ha semblat que en aquestes eleccions, de manera molt generalitzada, s'incorporava un nou qualificatiu –potser per ser precisos n'hauríem de dir un *desqualificatiu*– a l'argot propi del combat polític: l'anglicisme *freaky*. Així, hi ha hagut opcions polítiques que han estat menystingudes sense gaire més arguments que el de considerar que l'organització o el seu líder eren uns friquis.

Freaky, en anglès, vol dir rar, poc usual i, particularment, d'una raresa extravagant. Fa uns anys, ser rar o extravagant era causa suficient per merèixer l'exclusió social. El principi segons el qual el més decorós era passar desapercebut, exclouïa de la respectabilitat social qualsevol expressió d'excentricitat. Però l'actual lògica mediàtica ha fet que molts fenòmens socials aconseguixin un gran reconeixement públic gràcies a la seva naturalesa friqui. Ja no dic expressions d'extravagància pura i dura, com les de Lady Gaga, que aquesta setmana passada ha omplert el Palau Sant Jordi de seguidors entusiastes del seu mal gust estètic. Em refereixo, també, als qui s'hi emparen des d'una perspectiva irònica, com per exemple els autors d'*Economia freaky*, Steven D. Levitt i Stephen J. Dubner.

El que és rar, doncs, s'ha fet interessant, i la necessitat de captar l'atenció del públic ha portat no tan sols els professionals de la faràndula, sinó també alguns dels intel·lectuals i periodistes més exquisits, a frivoltzar amb l'extravagància.

Ara bé, en política, el terme *friqui* s'ha reservat per utilitzar-lo en el seu sentit més negatiu. En aquestes darreres eleccions al Parlament, s'han qualificat així aquelles sortides de to propagandístiques que buscaven cridar l'atenció a base de provocacions poc o molt

SALVADOR CARDÚS

SOCIÒLEG

originals. L'anunci del PSC sobre l'experiència orgàsmica d'anar a votar, més enllà de la seva poca originalitat –la vella Trinca ja s'havia anticipat al seu gag amb la cançó *Per primer cop*, de 1978–, ha estat un exemple clar d'excentricitat friqui. I també ho han estat la campanya del Partido de la Ciudadanía –amb l'obstinada obsessió per presentar gent nua– o el pretès cop d'efecte de Montserrat Nebreda amb un anunci més a prop d'un *coitus interruptus* visual que no pas de la pornografia que anunciava. Tot molt friqui, amb una eficàcia mediàtica provada, sí, però sense resultats electorals.

Per ser just, he de dir que jo mateix he utilitzat el terme *friqui* per desqualificar un cert tipus d'independentisme tronat en les formes, arcaic en la seva concreció ideològica i, en definitiva, extemporani pel que fa a la seva capacitat per connectar amb la sensibilitat política actual. De fet, hauria pogut fer servir qualsevol d'aquests altres termes –tronat, arcaic, excèntric, extravagant...–, però la combinació de

Quanta gent d'ordre, fora de la protecció del partit, l'empresa o la institució, no apareixerien com a friquis rematats?

rar amb la idea d'espantós que suggereix el terme anglès, es va acabar imposant. La desqualificació, amb el recurs a l'anglicisme, esdevenia més contundent, i amb el misteri afegit d'un significat confús, es feia més irrefutable.

Tanmateix, el recurs a la desqualificació per friqui, en política, s'ha acabat desbordant. Tot allò que no encaixa amb un cert sentit d'ordre establert ho hem acabat convertint en friqui. I molt particularment, s'ha volgut arrossegar el nou independentisme per aquest pendent de l'extravagància i l'extemporaneïtat. En la mesura que la independència es convertia en un enemic a abatre, a més del vell argument de la fragmentació social, l'altre gran recurs ha estat el d'un suposat friquisme de les formacions que el representaven.

Però, ¿què fa que hagin esdevinguts friquis personatges que fins fa tres o quatre mesos militaven en partits situats en la centralitat política del país o que ostentaven càrrecs tan o més coneguts que el de la presidència de la Generalitat? ¿Per què algú que ha merescut ser proposat i elegit com a conseller, després pot ser presentat com un personatge suposadament extravagant, si no indesitjable?

Les conclusions són clares. D'una banda, és el context d'ordre el que dissimula la raresa. ¿Quanta gent d'ordre, fora de la protecció del partit, l'empresa o la institució, no apareixerien com a friquis rematats? D'altra banda, l'extravagància també es pot definir artificiosament per excloure els competidors que a un li són més directes.

Vist tot plegat, potser sí que per entendre l'orientació del vot hauríem de definir un tercer eix d'anàlisi, al costat de l'ideològic i el nacional: el que va de les ofertes polítiques que aconseguixen presentar-se dins de l'ordre fins a les que se'ls penja la llufa d'extravagants.